

	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem w roku: 65														
Cele kształcenia: (max. 6 pozycji) C1. Przekazanie studentom wiedzy z zakresu współczesnej genetyki oraz jej metod eksperymentalnych. C2. Przygotowanie podstaw dla wiedzy klinicznej przekazywanej na dalszych latach studiów dla rozumienia zagadnień z zakresu epidemiologii i patogenezы chorób człowieka, genetyki klinicznej, a także farmakologii i diagnostyki medycznej. C3. Wykształcenie studentów w zakresie podstaw parazytologii lekarskiej.														
Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:														
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol										
W 01	B.W.4	- opisuje budowę i funkcje kwasów nukleinowych, DNA, RNA, - opisuje kolejne etapy struktury chromatyny	sprawdzian pisemny, egzamin testowy	CN, WY CN										
W 02	B.W.14	- określa czynniki genetyczne i środowiskowe mające znaczenie w warunkowaniu cech człowieka	sprawdzian pisemny, egzamin testowy	SE, WY										
W 03	B.W.16	- zna interakcje w układzie pasożyt-żywciel	sprawdzian pisemny	CN										
W 04	B.W.17	- w ramach wiedzy z zakresu genetyki i biologii molekularnej objaśnia podstawowe procesy ekspresji i regulacji genów, - opisuje procesy molekularne takie jak replikacja, transkrypcja, translacja) - określa wpływ zanieczyszczenia środowiska czynnikami mutagennymi i kancerogennymi na organizm człowieka i opisuje fenotypowe skutki mutagenezы - zna wybrane choroby genetyczne człowieka i mechanizmy ich dziedziczenia	sprawdzian pisemny, egzamin testowy	CN, WY CN, WY SE, WY										
W 05	B.W.18	- zna kliniczne zastosowania zasad genetyki	sprawdzian pisemny, egzamin testowy	SE, WY										
W 06	C.W.1	- zna rodzaje, gatunki pasożytów; opisuje biologię i morfologię pasożytów człowieka (pierwotniaki, płazińce, obleńce)	sprawdzian pisemny	CN										

W 07	C.W.3	- opisuje epidemiologię i sposoby profilaktyki zarażeń pasożytniczych	sprawdzian pisemny	CN
W 08	C.W.6	- zna czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne	sprawdzian pisemny	CN
W 09	C.W.16	- zna podstawowe zasady diagnostyki pasożytów człowieka	sprawdzian pisemny	CN
U 01	B.U.4	- wykorzystuje pojęcia biologiczne w kontekście człowiek-środowisko życia	sprawdzian pisemny	CN
U 02	B.U.5	- stosuje metody diagnostyki i działań leczniczych w powiązaniu z metodami genetyki i biologii molekularnej	sprawdzian pisemny	SE, CN, WY
U 03	C.U.4	- rozpoznaje morfologiczne elementy diagnostyczne pasożytów; podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty i stosuje w codziennym życiu zasady sanitarno-higieniczne w celu profilaktyki zarażeń pasożytami	ćwiczenia praktyczne; praca z mikroskopem	CN
K 01		- rozumie potrzebę uczenia się, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	sprawdzian pisemny	CN, SE, WY
K 02		- chętnie poszerza wiedzę i umiejętności		
K 02		- potrafi pracować w grupie, w celu rozwiązywania problemów	obserwacja studenta podczas ćwiczeń; praca z mikroskopem	CN
K 02		- potrafi dbać o bezpieczeństwo własne i osób w swoim otoczeniu	Ćwiczeń; praca z mikroskopem	CN
K 03		- wyszukuje materiały do zajęć i poddaje krytycznej ocenie źródła informacji	Sprawdzian pisemny, egzamin testowy	CN, SE, WY
** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytorjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.				
Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza: 5 Umiejętności: 3 Kompetencje społeczne: 1				
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)			Obciążenie studenta (h)	
1. Godziny kontaktowe:			40	
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):			25	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta			65	
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu			6.0	

Uwagi	
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)	
WYKŁADY (5 x 2 godz.) Wykład 1. DNA, RNA, chromatyna, chromosomy. Kariotyp, organizacja genomu człowieka, genom mitochondrialny. Wykład 2. Replikacja DNA u Eukariota. Transkrypcja, translacja. Regulacja ekspresji genów u organizmów eukariotycznych. Wykład 3.. Zmienność DNA, mutacje, czynniki mutagenne, wpływ leków, związków chemicznych, czynników fizycznych. Mechanizmy naprawy DNA. Wykład 4. Przykłady chorób uwarunkowanych genetycznie, w tym sprzężonych z chromosomem X. Wykład 5. Podstawowe metody biologii molekularnej i ich zastosowanie.	
SEMINARIA Seminarium 1. (tydzień 12; 2 godz.) Kolokwium – genetyka molekularna. GENETYKA CZŁOWIEKA: Rodzaje i mechanizm tworzenia mutacji. Prawidłowy kariotyp człowieka. Mutacje chromosomowe liczbowe: zespół Downa, Edwardsa, Patau, Turnera, Klinefeltera. Mutacje chromosomowe strukturalne: zespół Wolfa–Hirschhorna, zespół Cri-du-chat, zespół Pradera–Williego, zespół Angelmana Seminarium 2. (tydzień 13; 2 godz.) GENETYKA CZŁOWIEKA: Wybrane choroby dziedziczące się - autosomalnie dominująco: płasawica Huntingtona, zespół Alzheimera, achondroplazja, zespół Marfana, polidaktylia, syndaktylia. Wybrane choroby dziedziczące się autosomalnie recesywnie - fenyloketonuria, alkaptonuria, albinizm, mukowiscydoza, galaktozemia, lipidozy, hemoglobinopatie. Seminarium 3. (tydzień 14; 1 godz.) Kolokwium – genetyka człowieka. Zaliczenie zajęć.	
ĆWICZENIA Na ćwiczeniach z parazytologii obowiązuje znajomość: cykli rozwojowych, miejsca lokalizacji pasożyta w organizmie człowieka, dróg przekazywania zarażenia, sposobu opuszczania organizmu człowieka, chorobotwórczości, objawów chorobowych, wykrywania (jaka forma, w jakim materiale), cech diagnostycznych pasożyta, rozmieszczenia geograficznego • Ćwiczenie 1. (tydzień 1; 2 godz.) Pasożytnicze pierwotniaki - wiciowce: <i>Trichomonas tenax</i> , <i>Trichomonas vaginalis</i> , <i>Giardia intestinalis</i> , <i>Trypanosoma brucei gambiense</i> • Ćwiczenie 2. (tydzień 2; 2 godz.) Pasożytnicze pierwotniaki – ameby i sporowce: <i>Entamoeba histolytica/dispar</i> , <i>Entamoeba gingivalis</i> , <i>Plasmodium spp.</i> , <i>Toxoplasma gondii</i> • Ćwiczenie 3. (tydzień 3; 2 godz.) Kolokwium – pierwotniaki. Pasożytnicze robaki płaskie - PRZYWRY: <i>Fasciola hepatica</i> , <i>Clonorchis sinensis</i> , <i>Schistosoma spp.</i> • Ćwiczenie 4. (tydzień 4; 2 godz.) Pasożytnicze robaki płaskie – TASIEMCE: <i>Taenia saginata</i> , <i>Taenia solium</i> , <i>Hymenolepis nana</i> , <i>Echinococcus granulosus</i> , <i>Echinococcus multilocularis</i> • Ćwiczenie 5. (tydzień 5; 2 godz.) Pasożytnicze robaki obłe – NICIENIE: <i>Ascaris lumbricoides hominis</i> , <i>Enterobius vermicularis</i> , <i>Trichuris trichiura</i> , <i>Trichinella spiralis</i>	

• **Ćwiczenie 6.** (tydzień 6; 3 godz.)

Kolokwium – pasożytnicze robaki. **GENETYKA KLASYCZNA:** Podstawowe pojęcia, definicje i prawa genetyki klasycznej. Praktyczne wykorzystanie praw genetyki klasycznej w rozwiązywaniu zadań dotyczących krzyżówek jedno-, dwugenowych. Allele równosilne, kodominacja, allele wielokrotne. Rozwiązywanie zadań dotyczących dziedziczenia się cech warunkowanych współdziałaniem genów.

• **Ćwiczenie 7.** (tydzień 7; 2 godz.)

GENETYKA KLASYCZNA: Cykl życiowy komórki. Analiza stadiów podziału komórki zwierzęcej. Podział mejotyczny. Gametogeneza (oogeneza i spermatogeneza).

• **Ćwiczenie 8.** (tydzień 8; 2 godz.)

GENETYKA KLASYCZNA: Chromosomowa teoria dziedziczości T. Morgana. Praktyczne rozwiązywanie zadań dotyczących dziedziczenia się cech sprzężonych - rodzaje sprzężeń. Typy determinacji płci: chromosomy płciowe, stosunek liczby chromosomów X do kompletów autosomów, determinacja środowiskowa. Ciało Barra i hipoteza Lyon.

• **Ćwiczenie 9.** (tydzień 9; 3 godz.)

Kolokwium – genetyka klasyczna. **GENETYKA MOLEKULARNA:** Budowa i właściwości kwasów nukleinowych. Podjednostkowy model budowy chromatyny. Replikacja DNA u Prokaryota z uwzględnieniem enzymów.

• **Ćwiczenie 10.** (tydzień 10; 3 godz.)

GENETYKA MOLEKULARNA: Cechy kodu genetycznego i odstępstwa od reguł. Biosynteza białka u Prokaryota wraz z uczestniczącymi w niej czynnikami i enzymami – transkrypcja i translacja.

• **Ćwiczenie 11.** (tydzień 11; 2 godz.)

GENETYKA MOLEKULARNA: Regulacja ekspresji genów. Teoria operonu (operon laktozowy i tryptofanowy).

Inne -----

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Brown T.A.: Genomy. PWN, Warszawa 2012 – wybrane rozdziały
2. Drewa G.: Genetyka medyczna. Elsevier Urban i Partner, Wrocław 2011 – wybrane rozdziały dotyczące genetyki klasycznej, mutacji i chorób genetycznych
3. Błaszowska J., Ferenc T., Kurnatowski P.: Zarys parazytologii medycznej. Edra Urban & Partner, 2017 Wrocław
4. Kadłubowski R.: Zarys parazytologii lekarskiej. PZWL 1999 Warszawa

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. pod red. A. Deryto „Parazytologia i akarontomologia medyczna” PWN, Warszawa 2012
2. Winter P.C., Hickey G.I., Fletcher H.L.: Krótkie wykłady Genetyka. PWN, Warszawa 2003
3. Turner P.C., McLennan A.G., Bates A.D., White M.R.H.: Krótkie wykłady. Biologia molekularna. PWN, Warszawa 2012

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Sala ćwiczeniowa wyposażona w mikroskopy, preparaty trwałe; rzutnik multimedialny, laptop; sala wykładowa wyposażona w rzutnik multimedialny, laptop

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Wiedza z zakresu genetyki i parazytologii na poziomie szkoły średniej.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)

Dopuszczenie do egzaminu po uzyskaniu zaliczenia, na które składa się: zdanie wszystkich (5) kolokwiiw cząstkowych (genetyka klasyczna, genetyka molekularna, choroby genetyczne, pierwotniaki i robaki) oraz

obecność na wszystkich zajęciach zgodnie z regulaminem studiów. Kryteria procentowe zaliczenia kolokwium częściowych są identyczne z kryteriami egzaminacyjnymi. Student, który z kolokwium częściowych uzyska średnią co najmniej 4.75 jest zwolniony z egzaminu z oceną bardzo dobrą (5.0).
W przypadku nieobecności studenta wynikającej np. z choroby, z powodu innej ważnej przyczyny (usprawiedliwionej zwolnieniem lekarskim, lub innym dokumentem urzędowym), z Dnia Rektorskiego, czy Godzin Dziekańskich, student zobowiązany jest odrobić opuszczone zajęcia przygotowując prezentację lub esej w wersji elektronicznej, na zadany przez nauczyciela temat; lub uczestnicząc w zajęciach z inną grupą - jeśli będzie to możliwe; po uzyskaniu zgody nauczyciela prowadzącego
Egzamin w formie testu (pojedynczego wyboru) z zakresu genetyki (obejmuje wykład, seminaria i ćwiczenia z genetyki). Ocena końcowa z przedmiotu stanowi sumę: punktów uzyskanych podczas egzaminu (max. 80) oraz punktów uzyskanych po przeliczeniu ocen z kolokwium z części parazytologicznej podczas semestru (max. 20).

Ocena:	Kryteria oceny zaliczenia przedmiotu
Bardzo dobra (5,0)	92-100%
Ponad dobra (4,5)	84-91%
Dobra(4,0)	76-83%
Dość dobra(3,5)	68-75%
Dostateczna (3,0)	60-67%

Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu
Bardzo dobra (5,0)	92-100%
Ponad dobra (4,5)	84-91%
Dobra(4,0)	76-83%
Dość dobra (3,5)	68-75%
Dostateczna (3,0)	60-67%

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email Katedra i Zakład Biologii i Parazytologii Lekarskiej
ul. J. Mikulicza-Radeckiego 9, 50-345 Wrocław
tel.: 71 784 15 12 (sekretariat)
faks: 71 784 01 07
e-mail: malgorzata.pekalska-cisek@umed.wroc.pl

Koordinator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Prof. dr hab. Andrzej Hendrich
tel. 71 784 15 11
e-mail: andrzej.hendrich@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

WYKŁADY: Andrzej Hendrich, prof. dr hab., biologia medyczna

ĆWICZENIA I SEMINARIA :

Przemysław Leszczyński, mgr, biologia medyczna; biotechnologia

Dorota Wojnicz, dr hab., biologia medyczna

Magdalena Szydłowicz, dr, biologia medyczna; biotechnologia

Data opracowania sylabusu

27.06.2019

Sylabus opracował(a)

Dr Dorota Tichaczek-Goska

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

UNIwersYTET MEDYCZNY WE WROCLAWIU
KATEDRA I ZAKŁAD BIOLOGII
I PARAZYTOLOGII LEKARSKIEJ

prof. dr hab. Andrzej Hendrich

Podpis Dziekana właściwego wydziału

.....